

در این سرفصل همچنین می خوانید:

۴۴ ایران بی آب

۴۵ یک دنیا خطر

محصولات کشاورزی، به مصرف آب بیشتری نیاز دارند. در سایر مناطق جهان نیز با اختصاص یارانه های کلان برای آب، فرهنگ مصرف بی رویه آب را که با قیمت بسیار ارزانی در اختیار مصرف کننده قرار گرفته، ترویج می کنند. لزوم توجه به بحران آب، وقتی مهمتر می شود که بدانیم کمبود آب، صنعت و رشد اقتصادی جهان را نیز تهدید می کند.

بنابر گزارش بانک جی پی مورگان که حساب های ۵ شرکت بزرگ نستله، یونی لور، کوکاکولا، آنهویزر و دانون را نگهداری می کند، سالانه این ۵ شرکت، بیش از ۵۷۵ میلیارد لیتر آب مصرف می کنند و این در حالی است که مصرف انرژی نیز به شدت نیازمند مصرف آب است. آمارها نشان می دهند که در آمریکا سالانه ۴۰ درصد آب به دست آمده از بستر دریاچه ها و سفره های آب زیرزمینی، برای خنک کردن تأسیسات کارخانه های صنعتی و مراکز تولید انرژی مصرف می شود. با در نظر گرفتن این موضوع که کمبود آب، اثرات جانبی و غیرمستقیم دیگری از قبیل:

- تشدید فقر و گرسنگی
- تخریب اکوسیستم
- بیابان زایی

را در پی دارد و حتی صلح جهانی را نیز در معرض تهدید قرار می دهد، اگر دولت ها و نهادهای مختلف جهانی از هم اکنون در تلاش برای پیدا کردن راه حل برای این معضل نباشند، تا سال ۲۰۳۰ که دو سوم جمعیت جهان شهرنشین می شوند، دیگر فرصتی برای رفع این بحران باقی نخواهد ماند و معلوم نیست که آن گاه بشریت با چه مشکلاتی مواجه خواهد شد!

جهان قبل از این که بتواند به اهداف دیگر توسعه نایل آید، باید راه حلی مناسب برای رفع بحران جهانی آب پیدا کند. در چنین شرایطی، اگر بگوییم که آب، نفت قرن ۲۱ است، هیچ بیراه نگفته ایم. ■

کالبد شکافی بحران آب

آب، عزیزتر از نفت

کمبود منابع آب به مثابه تهدیدی جدی برای حیات بشر مطرح است.

آینده نزدیک، بسیاری از کشاورزان در کل قاره ها، توانایی تولید مواد غذایی کافی را نخواهند داشت. بانک سرمایه گذاری گلدمن سَکس - یکی از بزرگترین بانک های اروپا - پیش بینی می کند که مصرف جهانی آب، هر ۲۰ سال ۲ برابر می شود. این در حالی است که آب بر خلاف نفت که چند سالی است محققان در پی یافتن جانشین مناسبی برای آن هستند، هیچ جایگزینی ندارد. در واقع می توان گفت که تغییرات آب و هوایی، در حال دگرگون کردن الگوی دسترسی به آب سالم است که بنابر اظهارات کارشناسان و دانشمندان، در نهایت می تواند منجر به خشکسالی های شدید و متناوب گردد. پرسشی که ممکن است در اینجا به ذهن خطور کند، این است که چطور جهانی که برای مواجهه با هر بحران، راه حلی می یابد، تاکنون برای مقابله با بحران کمبود آب که آینده بشریت را تهدید می کند، اقدامی جدی نکرده است؟

مدیریت غلط

هر چند کارشناسان در پاسخ به این پرسش، به مسائلی نظیر مدیریت غلط و عدم استفاده صحیح از ذخایر طبیعی آب اشاره می کنند، ولی کشورهای صنعتی هم به شدت در بروز بحران آب در جهان مقصرند. عرضه یارانه های سخاوتمندانه در آمریکا به منظور تولید سوخت های زیستی سبب افزایش تولید و برداشت محصولات شده که در مقایسه با سایر

هرچند بحران مالی جهان و کاهش متوالی قیمت نفت، چند ماه است که در کانون توجه مردم سرتاسر جهان قرار گرفته و تبدیل به معضلی بین المللی شده است، ولی بدون تردید می توان گفت که طلیعه بحران جدیدی - بحران آب - در راه است که حل و رفع آن حتی با تزریق میلیاردها دلار به شریان بازارهای مالی و کاهش تولید نفت نیز امکان پذیر نخواهد بود.

کمبود آب که در گذشته به علت کم بودن جمعیت، به اندازه امروز محسوس نبوده، هم اکنون با افزایش روزافزون جمعیت جهان و نیاز بشر به غذای بیشتر، بیش از گذشته در حال نمایش عوارض خطرناک خود است. براساس محاسبات پروفیسور آندره بنه دک، محقق برجسته کانادایی، بحران آب آشامیدنی جهان، بسیار عمیق تر از آن چیزی است که اغلب کارشناسان تخمین می زنند. بنابر اظهارات کارشناسان، با تداوم بی توجهی به چنین بحرانی، جهان طی دهه های آینده ممکن است با نسل جدیدی از میلیون ها آواره (در واقع آواره های زیست محیطی) مواجه شود که در تلاش برای جست و جوی آب و غذا، به ناچار سرزمین های خود را ترک کرده و بدین ترتیب موازنه زیست محیطی را در کشورهای میزبان به مخاطره می اندازند. این در حالی است که بروز خشکسالی ها، معضلات اجتماعی، تورم و رکود اقتصادی وضعیت کشورها را آن قدر آسیب پذیر می نماید که اگر الگوی مصرف آب بهبود نیابد، در